

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет «Чернігівська
 політехніка»**
*Навчально-науковий інститут інженерії,
 виробництва та будівництва*
Кафедра архітектури та дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА
Ціноутворення в архітектурі та дизайні

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Савченко О.В.

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

«_____» _____ 202_ р.

Розробник: Шабардіна Ю.В., доцент кафедри архітектури та дизайну, к.е.н., доцент
 _____ (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) _____ (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри архітектури та
 дизайну
 _____ (назва кафедри)

Протокол від «_____» _____ 202_ р. № _____

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____ (підпис) Савченко О.В.
 _____ (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	4 курс, 8 семестр
Викладач	Шабардіна Юлія Володимирівна, доцент кафедри архітектури та дизайну, к.е.н., доцент
Профайл викладача	https://kpcb.stu.cn.ua/sost-kaf/shabardina-yuliya-volodymyrivna/
Контакти викладача	e-mail: shabardina@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Основним завданням вивчення дисципліни є отримання знань щодо методів визначення вартості архітектурного проектування, розрахунку кошторисної вартості будівництва та формування вартості дизайнерських послуг.

Реалізація основного завдання передбачає:

- визначення змісту нормативно-правової бази, що регулює ціноутворення в архітектурно-містобудівній та дизайнерській діяльності;
- ідентифікацію суб'єктів ринку архітектурних та дизайнерських послуг і встановлення їхнього правового статусу в межах договірних відносин;
- дослідження правового регулювання проектування та особливостей формування вартості проектно-вишукувальних робіт;
- вивчення основ правового регулювання підготовчих і будівельних робіт для коректного розрахунку кошторисів;
- визначення особливостей договірних та інвестиційних відносин, що впливають на кінцеву ціну об'єкта архітектури або дизайну;
- оволодіння навичками ефективного пошуку інформації у відкритих джерелах даних, зокрема щодо актуальних цінних показників та державних будівельних норм;
- аналіз юридичної відповідальності суб'єктів за порушення нормативних вимог при складанні кошторисної документації та реалізації проектів.

3. Мета та цілі курсу.

Метою вивчення дисципліни "Ціноутворення в архітектурі та дизайні" є формування у майбутніх фахівців системи знань з економічних основ проектної діяльності, навичок розрахунку вартості робіт та управління бюджетом проекту в умовах ринкової економіки.

Загальні та фахові компетентності, які повинні одержати слухачі курсу:

ЗК01 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК07 – Здатність приймати обґрунтовані рішення;

СК04 – Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд;

СК10 – Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проектування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проектів;

СК13 – Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків.

4. Результати навчання.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

ПРН06 – Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень.

ПРН08 – Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.

ПРН09 – Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПРН15 – Забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, економічних, безпекових нормативних вимог в архітектурно-містобудівному проектуванні.

5. Пререквізити.

Вивчення дисципліни "Ціноутворення в архітектурі та дизайні" базується на знаннях з таких дисциплін, які вивчались раніше: "Основи архітектурного проектування"; "Основи теорії споруд"; "Архітектурні конструкції"; "Основи містобудування та урбаністика"; "Реконструкція будівель і споруд та ревіталізація середовища", а також знаннях, сформованих в результаті вивчення загальноуніверситетської вибіркової дисципліни, що формує підприємницькі навички.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота - РГР	60
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	3

Лекції проводяться у дистанційному режимі, семінарські заняття та залік – у змішаному режимі за допомогою програми Microsoft Teams (за посиланням https://teams.microsoft.com/j/meetup-join/19%3aA0ILX7WbZWnSScSkMt_3c7K0tkK9O-FG7voisE16A1%40thread.tacv2/1704821142723?context=%7b%22id%22%3a%2233c7147e-9374-4a05-a175-43367185b3f7%22%2c%22oid%22%3a%2282bd16b0-7e12-4133-a27c-75cbd49d8459%22%7d)

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=9225>

7. Тематика курсу.

4-й курс 2 семестр Ціноутворення в архітектурі та дизайні (3 кредити ЄКТС)		
Тематика лекційних занять (16 год.)	Тематика семінарських занять (14 год.)	Тематика самостійної роботи (60 год.)
МОДУЛЬ 1. Кошторисне нормування в будівництві		
Тема 1. Економічні основи архітектурно-дизайнерської діяльності	Тема 1. Аналіз структури витрат та доходів архітектурно-дизайнерського бюро	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Вивчення калькуляції собівартості послуг та розрахунок точки безбитковості для малого бізнесу в сфері дизайну.
Тема 2. Система ціноутворення в будівництві України. Кошторисні норми	Тема 2. Робота з кошторисними нормами та державними будівельними нормами (ДБН)	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Пошук та вибір необхідних норм у збірниках РЕКН (ресурсні елементні кошторисні норми) для конкретних видів будівельних робіт.
Тема 3. Склад та порядок розроблення кошторисної документації	Тема 3. Складання локального кошторису на загальнобудівельні роботи	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Формування первинної кошторисної документації на основі відомості обсягів робіт.
Тема 4. Визначення вартості проектно-вишукувальних робіт	Тема 4. Розрахунок вартості проектних робіт за трудовитратами та відсотком від вартості будівництва	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Визначення кошторисної вартості стадій «Проект» та «Робоча документація» згідно з чинними методиками.
МОДУЛЬ 2. Ринкові аспекти ціноутворення та договірні ціни		
Тема 5. Особливості ціноутворення в дизайні інтер'єру та середовища	Тема 5. Методика формування комерційної пропозиції на дизайн-проект інтер'єру	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Розрахунок вартості пакета послуг (планувальне рішення,

		візуалізація, робочі креслення) з урахуванням ринкових індикаторів.
Тема 6. Договірна ціна та розрахунки за виконані роботи	Тема 6. Формування договірної ціни та складання Акту виконаних робіт (форма КБ-2в)	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Перерахунок кошторисної вартості у договірну ціну (тверду або динамічну) та оформлення звітної документації.
Тема 7. Визначення прибутку та адміністративних витрат у вартості робіт	Тема 7. Обґрунтування адміністративних витрат та розрахунок прибутку у складі вартості будівництва	Опрацювання навчального матеріалу лекції та підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання: Визначення показників лімітованих витрат та податкових відрахувань у підсумковій вартості об'єкта.
Тема 8. Автоматизація кошторисних розрахунків	-	Опрацювання навчального матеріалу лекції. Підготовка до захисту РГР.

8. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів національного університету "Чернігівська політехніка"», погодженого вченою радою та затвердженого наказом ректора.</p> <p>З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на заліку.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом Поточний контроль проводиться шляхом оцінювання результатів роботи здобувача вищої освіти під час практичних занять та виконання завдань для самостійної роботи. Бали, які отримав здобувач, фіксуються в журналі оцінок в системі управління навчанням MOODLE і доступні ЗВО протягом семестру.</p> <p>Семестровий контроль у вигляді диференційованого заліку проводиться на заліковому тижні шляхом тестування по всім темам дисципліни (40 балів максимум).</p> <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до залікової оцінки. Ті здобувачі, які не виконали всі обов'язкові види робіт та за результатами роботи в семестрі набрали менше 20 балів, мають пройти повторний курс вивчення дисципліни.</p> <p>Складання заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для ЗВО.</p> <p>Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Вимоги до РГР, КР, КП тощо</p>	<p>В межах самостійної роботи, яка виконується у вигляді розрахунково-графічної роботи (РГР) здобувачі вищої освіти поглиблюють теоретичні знання та вдосконалюють практичні навички з економічного обґрунтування архітектурних та дизайнерських рішень.</p> <p>РГР включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Моніторинг ринку: аналіз актуальних цін на будівельні матеріали, меблі, обладнання та послуги вузькопрофільних спеціалістів для

	<p>формування реальної вартості проєкту.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативних оновлень: вивчення змін у державних будівельних нормах та наказах профільних міністерств щодо індексів зміни вартості проєктно-вишукувальних та будівельних робіт. - Виконання індивідуальних розрахунків: підготовка вихідних даних для розрахунково-графічної роботи, зокрема складання відомостей обсягів робіт та специфікацій. - Робота з програмним забезпеченням: опанування спеціалізованих програм для автоматизації кошторисних розрахунків та онлайн-сервісів для дизайнерів. <p>Результати самостійної роботи презентуються під час практичних занять, а також у формі захисту розрахунково-графічної роботи. Результати самостійної роботи презентуються під час практичних занять, а також у формі захисту розрахунково-графічної роботи.</p> <p>На оцінку за розрахункову роботу впливають:</p> <ul style="list-style-type: none"> – якість виконання розрахункової роботи; – компетентність і володіння основним матеріалом дисципліни здобувачем під час захисту. <p>Якщо здобувач подав на захист не самостійно виконану роботу, про що свідчить його некомпетентність у розрахунках і тексті, він не допускається до заліку. Для запобігання академзаборгованості, розрахункову роботу необхідно переробити.</p> <p>Робота оцінюється за 25-бальною системою, виходячи із рівня виконання, змісту доповіді під час захисту та відповідей здобувача на запитання викладача.</p> <p>23 – 25 балів – робота виконана в повному обсязі без помилок, оформлена відповідно до існуючих стандартів з оформлення подібних робіт і здана в установлений термін; під час захисту здобувач продемонстрував глибоке володіння теоретичним матеріалом, чітко та аргументовано відповів на поставлені запитання.</p> <p>20 – 22 балів - робота виконана в повному обсязі, здана в установлений термін, але в роботі є незначні помилки в розрахунках або висновках, що не впливають суттєво на кінцеві результати, або є незначні недоліки в оформленні роботи, деякі стилістичні та граматичні помилки; під час захисту здобувач продемонстрував добре володіння теоретичним матеріалом, відповів на поставлені запитання.</p> <p>8 – 19 балів – робота виконана в повному обсязі, здана в установлений термін, але є окремі помилки в розрахунках, що впливають на кінцеві результати, присутні окремі недоліки в оформленні, стилістичні та граматичні помилки; під час захисту здобувач продемонстрував мінімально необхідно володіння теоретичним матеріалом, не дуже чітко та аргументовано відповів на поставлені запитання (або відповів не на всі запитання).</p> <p>0 – 7 балів – робота виконана не в повному обсязі, з грубими помилками без дотримання встановлених вимог щодо оформлення подібних робіт, без дотримання установлених термінів здачі роботи.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Робота на практичному занятті оцінюється у балах за наступними критеріями:</p> <p>5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, нормативну базу (ДБН, Настанови) та методики розрахунку; має глибокі знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань щодо визначення вартості проєктних робіт та складання кошторисів;</p> <p>4 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, вірно виконує розрахунки, але формулює нескладні висновки; може узагальнювати знання щодо ціноутворення і частково застосовувати їх у вирішенні практичних кейсів, аргументація на</p>

	<p>достатньому рівні; 3 бали – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику методів ціноутворення, але у виконанні практичних розрахунків є істотні прогалини або неточності; аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на слабкому рівні; 1-2 бали – здобувач лише за допомогою викладача намагається відтворити алгоритми розрахунків, відповідь неточна, головний зміст теми не розкрито; здобувач із помітними труднощами використовує нормативні показники у вирішенні практичних завдань; 0 балів – здобувач не готовий до практичного заняття або відсутній без поважних причин. <i>Максимально можлива кількість балів, які можна отримати за всі практичні заняття становить 35 балів.</i></p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні заняття або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (протокол № 6 від 31.08.2020 р.) та введеного в дію наказом ректора від 31.08.2020 р. №26.</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Кошторисне нормування в будівництві		0...20
1	Аналіз структури витрат та доходів архітектурно-дизайнерського бюро	0...5
2	Робота з кошторисними нормами та державними будівельними нормами (ДБН)	0...5
3	Складання локального кошторису на загальнобудівельні роботи	0...5
4	Розрахунок вартості проєктних робіт за трудовитратами та відсотком від вартості будівництва	0...5
Змістовий модуль 2. Ринкові аспекти ціноутворення та договірні ціни		0...15
5	Методика формування комерційної пропозиції на дизайн-проєкт інтер'єру	0...5
6	Формування договірної ціни та складання Акту виконаних робіт (форма КБ-2в)	0...5
7	Обґрунтування адміністративних витрат та розрахунок прибутку у складі вартості будівництва	0...5
РГР		0...25
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (диференційований залік)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для диференційованого заліку
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення семінарських занять. Консультації відбуваються в дистанційному і змішаному форматах в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу.

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачі вищої освіти за даною дисципліною можуть отримати додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, опубліковані тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при підготовці тез доповіді на конференцію (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація, обман при написанні тез, списування під час проміжного та підсумкового контролів, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Заборонено використовувати технології ШІ під час складання заліку. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів, відрахування з Університету, позбавлення академічної стипендії).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістовні теми дисципліни.

10. Рекомендована література.

1 Земельний кодекс України: Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст. 27.

- 2 Водний кодекс України: Кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. Ст. 189.
- 3 Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.
- 4 Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України від 07 груд. 1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10#Text>.
- 5 Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р. № 2780-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 52. Ст. 683.
- 6 Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 34. Ст. 343.
- 7 Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 31. Ст. 246.
- 8 Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3059-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 30. Ст. 204.
- 9 Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 р. № 2807-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 49. Ст. 527.
- 10 Державні будівельні норми України
- 11 Настанова з визначення вартості будівництва / Міністерство розвитку громад та територій України. — К. : ДП «Укрбудмаркетинг», 2021.
- 12 Настанова з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво. — К. : ДП «НДІБВ», 2021.
- 13 Гомон П.С., Савицький В.В. Ціноутворення та інвесторська кошторисна документація будівництва : навч. посіб. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2021. – 98 с.
- 14 Довідник з відбудови міст / А. Ахмедова, А. Бабак, К. Бухаріна та ін. ; упоряд.: М. Головка, А. Дзеблюк, А. Мацьоха, О. Мельник. – Київ : Урбанина, 2023. – 398 с.
- 15 Економіка будівництва : навч. посіб. / В. Ю. Нестеренко, Т. В. Деділова, О. В. Юрченко, І. І. Токар ; Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2021. – 224 с.
- 16 Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. Електронний ресурс: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
- 17 Лялюк, О. Г. Економіка будівництва. Частина 1 : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. Г. Лялюк, І. В. Заюков. – Вінниця : ВНТУ, 2025.